

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ Γ' ΚΛΙΣΗΣ

Καταλήξεις της γ' κλίσης

		Αρσενικά	Θηλυκά	Ουδέτερα
Ενικός	ον.	-ς	-	-
	γεν.	-ος	-ως	-ος -ως
	δοτ.	-ι		-ι
	αιτ.	-α	ν	-
	κλ.	-ς		-
Πληθυντικός	ον.	-ες		-α
	γεν.	-ων		-ων
	δοτ.	-σι(ν)		-σι(ν)
	αιτ.	-ας	-ς (-νς)	-α
	κλ.	-ες		-α

Φωνηεντόληκτα καταληκτικά διπλόθεμα: -ις (γεν. -εως)

δύναμι-ς	πόλι-ς
δυνάμε- <u>ως</u>	πόλε- <u>ως</u>
δυνάμει	πόλει
δύναμι-ν	πόλι-ν
δύναμι	πόλι

δυνάμεις	πόλεις
δυνάμε- <u>ων</u>	πόλε- <u>ων</u>
δυνάμε-σι(<u>ν</u>)	πόλε-σι(<u>ν</u>)
δυνάμεις	πόλεις
δυνάμεις	πόλεις

Παρατηρήσεις

Τα φωνηεντόληκτα σε -ις ή -υς:

1. έχουν δύο θέματα: ένα σε -ι από το οποίο σχηματίζονται η ονομαστική, η αιτιατική και η κλητική του ενικού, και ένα άλλο σε -ε, από το οποίο σχηματίζονται οι άλλες πτώσεις.
2. στη γενική του ενικού έχουν κατάληξη -ως (αντί -ος) και τονίζονται στη γενική του ενικού και του πληθυντικού στην προπαραλήγουσα αντίθετα με τον κανόνα.
3. σχηματίζουν:
 - ο την αιτιατική του ενικού με την κατάληξη -ν (τήν πόλι-ν),
 - ο την κλητική του ενικού χωρίς κατάληξη, π.χ. ὦ πόλι,
 - ο και την αιτιατική του πληθυντικού όμοια με την ονομαστική από αναλογία προς αυτή, π.χ. αἱ πόλεις, τὰς πόλεις

Φωνηεντόληκτα καταληκτικά μονόθεμα σε -εὺς (γεν. -έως)

ὁ	βασιλεὺς
τοῦ	βασιλέ-ως
τῷ	βασιλεῖ
τὸν	βασιλέ-α
ῷ	βασιλεῦ

οἱ	βασιλεῖς
τῶν	βασιλέ-ων
τοῖς	βασιλεῦ-σι(ν)
τούς	βασιλέ-ας
ῶ	βασιλεῖς

Παρατηρήσεις στα φωνηεντόληκτα σε -εὺς, -οῦς, αῦς:

1. Το **υ** του χαρακτήρα αποβάλλεται πριν από φωνήεν:
βασιλεὺς > βασιλέ-ως
2. Η κλητική του ενικού είναι όμοια με το θέμα (χωρίς κατάληξη): ὦ βασιλεῦ

Στα φωνηεντόληκτα σε -εὺς:

1. Η γενική του ενικού έχει κατάληξη **-ως** (αντί **-ος**): τοῦ βασιλέ-ως
2. Η αιτιατική του πληθυντικού έχει κατάληξη **-ας**: τούς βασιλέ-ας

Ουδέτερα ακατάληκτα μονόθεμα σε α (γεν. -ατος)

τὸ	κτηῖμα
τοῦ	κτημάτων-ος
τῷ	κτημάτων-ι
τὸ	κτηῖμα
ῶ	κτηῖμα
τὰ	κτημάτων-α
τῶν	κτημάτων-ων
τοῖς	κτημάσι (ατ-σι)
τὰ	κτημάτων-α
ῶ	κτημάτων-α

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Να κλιθούν τα ουσιαστικά: ἡ θλίψις, ὁ ἱερεὺς, τὸ στόμα, τῶν ὄψεων, τῶν διαφθορέων, το κτῆμα.
2. Να μεταφερθούν οι τύποι των ουσιαστικῶν στην ἴδια πτώση του ἄλλου αριθμοῦ:

τῆς πόλεως →	(ῶ) κουρεῖς →
αἱ δόσεις →	τὰ ρεύματα →
ταῖς πράξεις →	δρομεὺς →
ταῖς διώξεις →	τῶν ἀλιέων →
τὴν ῥίψιν →	τὴν δύναμιν →
τοῦ βήματος →	
τῷ βασιλεῖ →	

Ακατάληκτα διπλόθεμα οδοντικόληκτα σε -ων (γεν. -οντος)

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
ονομ.	ὁ γέρων	οἱ γέροντες
γεν.	τοῦ γέροντος	τῶν γερόντων
δοτ.	τῷ γέροντι	τοῖς γέρουσι (< γέροντ-σι)
αιτ.	τὸν γέροντα	τοὺς γέροντας
κλητ.	(ῶ) γέρον	(ῶ) γέροντες

Παρατηρήσεις

- Η κλητική ενικού σχηματίζεται **χωρίς κατάληξη** ἀπὸ τὸ ασθενές (βραχύ) θέμα. Το -τ- ἀποβάλλεται, ἐπειδὴ στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ ληκτικὰ σύμφωνα εἶναι μόνο τὰ -ν, -ρ, -ς.
- Σύμφωνα με τὰ ουσιαστικά αὐτὰ κλίνεται τὸ **αρσενικό γένος των μετοχῶν ενεστώτα τοῦ ρ. εἰμί (ῶν, οὔσα, ὄν)** καὶ τῶν **βαρύτονων ρημάτων ενεργητικῆς φωνῆς** (λύων, λύουσα, λῦον), καθὼς καὶ τὸ **αρσενικό γένος τῆς μετοχῆς μέλλοντα τῶν βαρύτονων ρημάτων ενεργητικῆς φωνῆς** (λύσων, λύσουσα, λῦσον).
- Ὅμως οἱ μετοχές σχηματίζουν τὴν κλητικὴν ενικού ὅμοια με τὴν **ονομαστικὴν** (ῶν, λύων, λύσων).

Καταληκτικά μονόθεμα οδοντικόληκτα σε -ας (γεν. -αντος)

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
ονομ.	ὁ γίγας	ὁ ἀνδριάς	οἱ γίγαντες	οἱ ἀνδριάντες
γεν.	τοῦ γίγαντος	τοῦ ἀνδριάντος	τῶν γιγάντων	τῶν ἀνδριάντων
δοτ.	τῷ γίγαντι	τῷ ἀνδριάντι	τοῖς γίγασι	τοῖς ἀνδριᾶσι
αιτ.	τὸν γίγαντα	τὸν ἀνδριάντα	τοὺς γίγαντας	τοὺς ἀνδριάντας
κλητ.	(ῶ) γίγαν	(ῶ) ἀνδριάς	(ῶ) γίγαντες	(ῶ) ἀνδριάντες

Παρατηρήσεις

1. Η κλητική ενικού στα βαρύτονα ουσιαστικά αυτής της κατηγορίας είναι **ακατάληκτη** (γίγαν). Το **-τ- αποβάλλεται**, επειδή στην Αρχαία Ελληνική ληκτικά σύμφωνα είναι μόνο τα -ν, -ρ, -ς.
2. Η κλητική ενικού στα **οξύτονα** ουσιαστικά αυτής της τάξης είναι **όμοια με την ονομαστική** (ἀνδριάς).
3. Σύμφωνα με τα ουσιαστικά αυτά κλίνεται το **αρσενικό γένος της μετοχής αορίστου** των βαρύτονων ρημάτων ενεργητικής φωνής (λύσας, λύσσασα, λῦσαν). Όμως η μετοχή σχηματίζει την **κλητική ενικού όμοια με την ονομαστική** (λύσας).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

- 1. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά με την σωστή πτώση:**

τῷ γέροντι	γενική πληθυντικού
τὸν ἐλέφαντα	δοτική πληθυντικού
τοῖς θεράπουσιν	δοτική ενικού
τῶν γιγάντων	αιτιατική ενικού

- 2. Να σχηματίσετε την πτώση που σας ζητείται για κάθε ουσιαστικό:**

- ὁ λέων: δοτική πληθυντικού.....
- ὁ ἀδάμας: κλητική ενικού.....
- ὁ ἰμάς: δοτική πληθυντικού.....

- ό δράκων: γενική πληθυντικού.....
- ό ελέφας: γενική ενικού.....
- ό θεράπων: κλητική ενικού.....
- ό τένων: δοτική ενικού.....